

Wang Wei (701–761)

**IZ TRADICIONALNE
KITAJSKE PRIGODNE
POEZIJE**

Dvorna poezija

JUTRANJI SPREJEM

Na visokem nebu utripajo zvezdne luči
v prostranih daljah se prebuja dan
Akacije cvetijo zastrte v megli
na obzidju pojenjuje vreščanje vran

*Iz paviljona na vzpetini se razlegajo glasovi
oko ne prepozna oblacil
Ob srebrnem soju sveč
se skozi Zlata vrata
pomika sprevod slavnostnih kočij*

**V ODGOVOR TAJNIKU JIAJU NA NJEGOVO
PESEM**

»JUTRANJI SPREJEM V PALAČI DAMING«

Uradnik s petelinjim škrlatom na glavi*
oznanja jutranjo zarjo
Prvi garderober nosi krzno z vodomčevim perjem**
Devet nebesnih portalov se odpira v dvorano
kjer zbrana z vseh vetrov
čaka množica uradnikov
da se pokloni kroni iz žada***

* Uradnik s škrlatnim pokrivalom na glavi je ob zori hitel po palači in s pritrkavanjem s palico zbujal druge uradnike.

** Cesarjevo krzno ogrinjalo.

*** Sinekdoha za cesarja.

V jutranjih žarkih se umivajo nesmrtni dlani****
 veličastni zmaji na svečanem oblačilu
 kot da lebdijo v opojnem dimu
 Po sprejemu hitiš k Ribniku feniksov*****
 pripravljat petbarvne razglase*****

Zvončki v pasu veselo zvenkljajo

URADNIKU GUOJU

Za palačo
 onkraj visokega stolpa
 se posavlja zlato sonce
 V senci breskev in sliv
 poplesavajo vrbove mačice
 Pridušeno petje zvona oznanja noč

V sobani samevajo dvorjani
 zunaj veselo ščebetajo ptice

Ob prvem zoru
 zvonkljaje z zvončki iz žada
 hitiš v Zlato palačo

V večernem mraku
 globoko priklonjen pred portalom
 sprejemaš cesarjev razglas

Prestar sem
 da bi ti sledil
 Bolezen me priganja
 naj odložim uradno haljo
 in se poslovim

NAPISANO NA CESARJEV UKAZ, KO JE TA
 POKLONIL PRINCU QIJU
 LETNI DVOREC JIUCHENG

Cesarjev brat zapušča Stolp rdečih feniksov*
 odhaja v senčno zavetje modrozelenih gora

**** Posode za zbiranje rose na bronastih kipih daoističnih nesmrtnikov, ki jih je ukazal postaviti cesar Wu iz dinastije Han.

***** Drugo ime za glavni cesarski sekretariat.

***** Cesarjevi razglasi so se objavljali na petbarvnem papirju, belem, črnem, modrem, rdečem in rumenem.

* Stražni stolp, ki se je dvigal nad glavnim vhodom na južni strani cesarske palače.

Skozi okna se plazi megla
lepi se zajeda v oblačila

Skozi razprto zaveso
odseva v zrcalu
podoba reke gora
Šumot vodovja ob gozdu
duši pogovor in smeh

V senci dreves
sredi skal
samevajo hiše
Nesmrtnikov dom
ni lepši od našega dvorca

Le zakaj je princ Qiao**
mojster piščali
izginil v sinjih modrinah neba

**NAPISANO NA CESARJEV UKAZ V ODGOVOR
NA NJEGOVO PESEM
»OB PRAZNIKU DVOJNE DEVETICE ZBRANI
URADNIKI VOŠČIJO CESARJU DOLGO ŽIVLJENJE.«***

Sredi štirih morja
kjer ni gorja
se v zlati jeseni
polni obilja
zbirajo dvorjani
in nazdravljajo cesarju
še na mnoga leta

V zlatih čajnikih točijo potonikin čaj**
preproge iz želvovine krasijo cvetovi svibe
Žadna dvorana se odpira v desno sobano
palačo preplavlja božanska glasba zvonov

Jesenske vrbe nudijo skromno senčino
vrani vzletajo z obzidja v jutranjo meglino

** Prestolonaslednik kralja Linga iz dinastije Zhou, ki je rad igral na bambusove piščali in oponašal feniksovo petje in naj bi na belem žerjavu poletel v nesmrtnost.

* Praznik dvojne devetice ali Chongyang, ki se praznuje na deveti dan devetega lunarnege meseca, je dan, ko se svoji povzpnejo na bližnji hrib ali goro, pijejo krizantemino vino in se okrasijo s svibo, ki odganja zle duhove.

** Potonikine korenine naj bi imele zdravilne lastnosti.

Živi naj praznik krizantem
in z njim boliangške rime***

**NAPISANO NA CESARJEV UKAZ V ODGOVOR
NA NJEGOVO PESEM
»POZNO POMLADI SE POSLAVLJAM OD
VISOKIH URADNIKOV, KI
SE VRAČAJO NA SVOJE POLOŽAJE«***

Miriade izkazujejo spoštovanje prestolnici Zhoua
uradništvo se klanja kroni iz žada
Žadna kočija pozdravlja visoke goste
z zlatom obdarja zbrano gospodo
Na gostiji točijo vino vseh treh ministrov
razprtih zaves** se vračajo v devet provinc***

Nad cesto plešejo vrbove mačice
nad kanalom se v senci sklanjajo akacije
Prišli so uživat srečo nebes
zdaj vračajo se
z vladarjem Hana bodo delili vsakdanje skrbi

Cesarjev dom kot Galaksija
Cesarstvo sredine v objemu zvezdnega sija

**NAPISANO NA CESARJEV UKAZ NA POKRITEM
SPREHAJALIŠČU
OD DVORANE PENGLAI DO PALAČE XINGQING
V ODGOVOR NA
NJEGOVO PESEM »POMLADNI PEJSAŽ V DEŽJU«**

Reka Wei se vije ob meji dežele Chu
na pobočju Rumenih gora sameva palača Han
V daljavi
se izza vrb pri vratih Qianmen
pojavi vladarjeva kočija

*** Ko je cesar Wu leta 115 pr.n.št. ukazal zgraditi stolp Boliang, je uvedel nov metrum sedmerezložnih rimanih verzov, ki so zasloveli kot boliangški slog. Prvi verz je napisal sam, njegovi ministri pa so prispevali vsak po enega v izvorni rimi.

* Visoki uradniki (cesarjevi namestniki, načelniki ipd.) so vsako leto na petindvajseti dan desetega lunarnega meseca pripotovali iz daljnih provinc, kjer so službovali, v prestolnico, da bi poročali cesarju o svojem delu in sprejeli njegove ukaze.

** Fraza 'razpreti zaves' aludira na zgodbo o uradniku Jia Zongu iz dinastije Pozni Han, ki je grajal svoje podrejene, kadar so ga pozdravili v kočiji z zastrtimi zavesami. Prepričan je bil, da tako ne morejo pravilno oceniti položaja v državi oziroma vladati.

*** Drugo ime za Kitajsko.

Pod arkadami za hip postane
in cesar s pogledom objame
cvetoče poljane
prestonico
Feniksov stolp v oblakih
pomladno drevje
miriada domov v dežju

V skladu s pomladnim časom razglaša ukaze
njegova pot ni zgolj občudovanje prelestne narave

Poezija slovesa

OB SLOVESU

Razjahal sem konja
da zvrnil glažek vinca bi s teboj
Potem vprašal sem te
Le kam si namenjen prijatelj moj

In ti odvrnil si
Ni uresničila nobena se mojih želja
zato odhajam v samoto Južnih gora

Torej pojdi
ne bom več spraševal

Beli oblaki bežijo na krilih brezkončnega časa

TAJNIK CHAO* SE VRAČA NA JAPONSKO

O brezmejni ocean voda
kako naj vem
kaj skriva se
vzhodno od morja

Daleč je Devet dežel**
neskončno daleč je nebo
Ko pluješ proti domu
se prepusti soncu
naj tvoja jadra zaupajo pasatom

* Chao Heng je kitajsko ime za japonskega poslanika Nakamaro na Kitajskem v času Zgodnjega Tanga. Pesem je nastala leta 735, ko je ta odhajal na dopust v svojo domovino.

** V starih časih je bila Kitajska razdeljena na devet dežel.

Telo velike želve zatemnilo je nebo
 iz rib oči žareče strele burijo gladino
 V zavetju razkošne murve***
 počiva tvoj dom
 otok v tišini samote

Odhajaš v meni neznano deželo
 Bodo pisma res edina vez med nama

**PRI HIBISKUSOVEM PAVILJONU SE
 POSLAVLJAM OD XIN JIANA**

Mrzel dež se je zlival v reko
 na večer
 ko sem prispel v deželo Wu
 V spokojnem jutru
 sem poslovil se od tebe
 sam v objemu gore Chu

Če te bojo moji v Luoyangu
 vprašali po meni
 jim reci le to
 Moje srce
 ledena kocka v kelihu iz žada

**SLOVO OD SHEN ZIFUJA, KI SE VRAČA PO
 DOLGI REKI NA VZHOD**

Na obrežju pod vrbovjem redok potnik
 sredi reke v čolnu ribič
 Misel nate
 pomlad barvita na obalah Dolge reke

A ti
 Ti odhajaš
 prijatelj moj

**OB SLOVESU OD BRATA JINA SE VZPENJAM K
 SVETIŠČU QINGLONG,
 OD KODER JE ČUDOVIT RAZGLED NA
 POGORJE LANTIAN**

Sredi polj sva vzela slovo
 okrog naju brezkončna meglina

*** Velika, razkošna murvina drevesa so drugo ime za Japonsko.

Vzpenjam se v strmino
 izgubljaš se mi spred oči
 Tudi moje gore so v oblakih
 toneš v drevju in temi

Jesen je
 prelaz zginja v globino neba
 Ti odhajaš
 dragi brat
 v mojem srcu grenek jad

Kam pelje te ta dolga pot

SLOVO OD QIWU QIANA, KI JE PADEL PRI URADNIŠKEM IZPITU IN SE VRAČA DOMOV

Kdo je že slišal za samotarje v cesarjevih časih
 Vsi pametni modrujejo odslej na dvoru
 Celo tisti
 ki so zbežali v zavetje Vzhodnih gora
 ne nabirajo več divjih zeli

Daleč te je pripeljala tvoja pot
 vse do Zlatih vrat
 Kdo pravi
 da si mlatil prazno slamo

Na obalah rek Changjiang in Huai
 si praznoval ob Dnevih brez ognja*
 V Chang'anu in Luoyangu
 so ti sešili pomladna oblačila

Sredi ceste z vinom zdaj nazdravljam ti
 Ah zapuščaš me
 najdražji med prijatelji

Proti domu plavala bo tvoja barka
 drevesa v dalji ti kazala bodo pot
 Samotno mesto zasnulo bo v večerni zarji

* Jie Jitui, učenjak in državnik iz dinastije Zhou, se je potem, ko se je poslovil od politike, umaknil v gore. Vojvoda Wen ga je prosil, naj se vrne, in nazadnje ukazal, naj goro zažgejo. Jie je v požaru umrl. Vojvoda se je pokesal in zapovedal ljudem, naj v njegov spomin na obletnico njegove smrti ne kurijo ognja in naj na ta dan jejo zgolj mrzlo hrano. Ta običaj se je ohranil še stoletja dolgo.

Tožiš
 da so se vsi upi izjalovili
 A ne pozabi
 zvesti prijatelji ne bomo nikdar te pozabili

SLOVO OD YUANA DRUGEGA, KI ODHAJA V ANXI*

Z jutranjim dežjem prepojen prah v mestu Wei**
 sveže zeleno listje na vrbah ob krčmi

Na izpij še zadnjo čašo vina
 kajti tam
 zahodno od prelaza Yang***
 boš sam
 brez prijateljev

SLOVO

V objemu gora sva vzela slovo
 in mrak se je spuščal na zemljo
 ko sem zapiral vrata za seboj

Na pomlad bo trava znova ozelenela
 a kdo ve
 kdaj te bom spet videl
 prijatelj moj

* Protektorat Anxi je bil v današnji provinci Xinjiang na skrajnem zahodu Kitajske.

** Mesto Wei je bilo v provinci Shaanxi.

*** Prelaz Yang v okraju Dunhuang v provinci Gansu je bil eden glavnih strateških prelazov na poti iz osrednje Kitajske na severozahod.

Vzpenjam se v strmino
 izgubljaš se mi spred oči
 Tudi moje gore so v oblakih
 toneš v drevju in temi

Jesen je
 prelaz zginja v globino neba
 Ti odhajaš
 dragi brat
 v mojem srcu grenek jad

Kam pelje te ta dolga pot

**SLOVO OD QIWU QIANA, KI JE PADEL PRI
 URADNIŠKEM IZPITU
 IN SE VRAČA DOMOV**

Kdo je že slišal za samotarje v cesarjevih časih
 Vsi pametni modrujejo odslej na dvoru
 Celo tisti
 ki so zbežali v zavetje Vzhodnih gora
 ne nabirajo več divjih zeli

Daleč te je pripeljala tvoja pot
 vse do Zlatih vrat
 Kdo pravi
 da si mlatil prazno slamo

Na obalah rek Changjiang in Huai
 si praznoval ob Dnevih brez ognja*
 V Chang'anu in Luoyangu
 so ti sešili pomladna oblačila

Sredi ceste z vinom zdaj nazdravljam ti
 Ah zapuščaš me
 najdražji med prijatelji

Proti domu plavala bo tvoja barka
 drevesa v dalji ti kazala bodo pot
 Samotno mesto zasnulo bo v večerni zarji

* Jie Jitui, učenjak in državnik iz dinastije Zhou, se je potem, ko se je poslovil od politike, umaknil v gore. Vojvoda Wen ga je prosil, naj se vrne, in nazadnje ukazal, naj goro zažgejo. Jie je v požaru umrl. Vojvoda se je pokesal in zapovedal ljudem, naj v njegov spomin na obletnico njegove smrti ne kurijo ognja in naj na ta dan jejo zgolj mrzlo hrano. Ta običaj se je ohranil še stoletja dolgo.

Tožiš
da so se vsi upi izjalovili
A ne pozabi
zvesti prijatelji ne bomo nikdar te pozabili

SLOVO OD YUANA DRUGEGA, KI ODHAJA V ANXI*

Z jutranjim dežjem prepojen prah v mestu Wei**
sveže zeleno listje na vrbah ob krčmi

Na izpij še zadnjo čašo vina
kajti tam
zahodno od prelaza Yang***
boš sam
brez prijateljev

SLOVO

V objemu gora sva vzela slovo
in mrak se je spuščal na zemljo
ko sem zapiral vrata za seboj

Na pomlad bo trava znova ozelenela
a kdo ve
kdaj te bom spet videl
prijatelj moj

* Protektorat Anxi je bil v današnji provinci Xinjiang na skrajnem zahodu Kitajske.

** Mesto Wei je bilo v provinci Shaanxi.

*** Prelaz Yang v okraju Dunhuang v provinci Gansu je bil eden glavnih strateških prelazov na poti iz osrednje Kitajske na severozahod.